

FYLKESMANNEN I VEST-AGDER

POSTADR.: TINGHUSET, 4605 KRISTIANSAND
SENTRALBORD 38 07 60 00
TELEFAXNR. 38 07 60 01

Mandal kommune
Postboks 3

4501 Mandal

DERES REF.

VÅR REF.(BES OPPGITT VED SVAR)
91/591/FR/433.13.Ma.

DATO
17.02.97

UTSLIPPSTILLATELSE FOR LAVOLLA SØPPELDEPONI I MANDAL KOMMUNE

Det gis med dette utslippstillatelsen for Lavolla søppeldeponi. Tillatelsen gjelder fra dags dato til etterdriftstiden på 30 år er avsluttet.

Viktige frister er:

- **Utarbeide overvåkingsprogram innen 01.09.97**
 - **Vannmengdeproporsjonale prøver av sigevann innen 01.10.97**
 - **Avskjærende overvannsgrøfter innen 01.07.98**
 - **Redusere grunnvannsstrømmen innen 01.07.98**
-

Det vises til mottatt søknad om utslippstillatelse for Lavolla søppeldeponi av 29.03.96 og til midlertidig tillatelse av 04.09.92 med gyldighet fram til 01.01.97.

Denne utslippstillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981, §§ 6, 11 og 29. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 29.03.96, brev av 15.09.95 samt opplysninger framkommet under behandling av søknaden. Tillatelsen erstatter den midlertidige tillatelsen av 04.09.92. Vilkårene for utslippstillatelsen er gitt i vedlegg. Endringer som fyllplassseier ønsker å foreta i forhold til denne tillatelsen, må godkjennes av Fylkesmannen i Vest-Agder.

Vilkårene i tillatelsen kan endres etter § 18 i forurensningsloven dersom Fylkesmannen finner dette nødvendig.

Fylkesmannen viser for øvrig til forurensningslovens § 7 hva angår forurensing som ikke er regulert i denne tillatelsen.

1. TILLATELSENS RAMME

Tillatelsen gjelder fra dags dato og fram til etterdriftsperioden er avsluttet. Eier har plikt til etterdrift i inntil 30 år. Dersom analyseresultatene av sigevann er stabile og lave kan det søkes til fylkesmannen om redusert målehyppighet, evt. å avslutte etterdriftstiden tidligere enn det denne konsesjonen angir.

Tillatelsen gjelder for et fyllingsvolum på 130.000 m³ med maksimal fyllingshøyde på kote 7.

Tillatelsen omfatter følgende:

- avslutning av deponi
- utslipp til vann.
- restaureringstiltak i Bongstøvann

Vilkår for tillatelsen er gitt i vedlegg.

2. VILKÅR OG FRISTER SOM GJELDER

I det følgende er alle vilkår med frister presentert:

Nr	Vilkår ¹⁾	Frist	Referanse til vilkår
1	Årlig rapport til Fylkesmannen for siste kalenderår.	1. mars hvert år	Kap. 4.6
2	Utarbeid overvåkingsprogram.	01.09.97	Kap. 3
3	System for å ta vannmengdeproporsjonale prøver av returpumpet sigevann og av eventuelt overskudd av sigevann fra deponiet.	01.10.97	Kap. 2.1, pkt. 3
4	Avskjærende overvannsgrøfter alle steder hvor overvann kan trenge inn på eller inn i søppeldeponiet.	01.07.98	Kap. 2.2, pkt. 1
5	Målekummer for alt overvann som ledes bort fra deponiområdet.	01.07.98	Kap. 2.2, pkt. 3
6	Tetting av deponioverflaten	01.07.98	Kap. 2.4, pkt. 1
7	Utarbeide driftsplan med instruksjoner og prosessbeskrivelser, beredskapsplaner og etterdriftsplan.	01.07.98	Kap. 4.5, pkt. 1
8	Tiltak for å redusere eller stanse grunnvannsstrømmen i de områdene hvor det kan skje sigevannslekkasje via grunnvannet.	01.07.98	Kap. 2.3, pkt. 1
9	Vurdering av behov for anlegg for oppsamling og forbrenning av deponigass.	01.07.98	Kap. 2.5, pkt. 1
10	Beplantning av deponioverflaten	01.09.98	Kap. 2.8, pkt. 1

1) Vilkårene er utdypet nærmere i vedlegg, Vilkår for utslippstillatelsen

3. REDEGJØRELSE FOR SAKEN

Fylkesmannen ga den 04.09.92 en midlertidig utslippstillatelse for Lavolla søppeldeponi med gyldighet fram til 31.12.95. Tillatelsen ble gitt etter diskusjon og utredninger vedrørende juridiske og saksbehandlingsmessige forhold mellom grunneierne i området, Mandal kommunen og fylkesmannen. For nærmere redegjørelse om disse forholdene, vises det til utslippstillatelsen av 04.09.92.

Utslippstillatelsen av 04.09.92 dannet grunnlaget for det videre arbeidet med å finne en endelig løsning for de forurensningsmessige sidene ved Lavolla søppeldeponi. Det ble i tillatelsen stilt vilkår om utredning av en rekke forhold vedrørende håndtering av sigevann. Det ble videre stilt krav om at det skulle fremmes søknad om permanent utslippstillatelse innen 01.10.94.

I perioden fra utslippstillatelsen ble gitt i 1992 og fram til 1995 er det blitt gjennomført undersøkelser og prosjekter for å avklare mulige løsninger av de forurensningsmessige sidene ved søppeldeponiet. Hovedideen bak flere av prosjektene, var å belyse og undersøke muligheten for en betydelig reduksjon av avrenningen fra deponiet gjennom returpumping av sigevann. Dette arbeidet tok lenger tid enn forutsatt i tillatelsen av 04.09.92. På denne bakgrunn utvidet fylkesmannen i brev av 22.12.95 tillatelsen av 04.09.92 til å gjelde fram til 01.01.97. Det ble i dette brevet også stilt krav om at kommunen skulle fremme søknad om permanent utslippstillatelse innen 01.04.96.

Fylkesmannen mottok søknaden innen fristen. Søknaden manglet opplysninger om etterbruk av deponiet og overvåkningsprogram. I følge søknaden skulle dette ettersendes. Fylkesmannen har ikke mottatt slike opplysninger og har derfor innarbeidet vilkår vedrørende dette i tillatelsen.

Søknaden har ikke vært lagt ut til offentlig ettersyn.

4. BEGRUNNELSE

Lavolla søppeldeponi har til tross for sin lange levetid, ikke hatt en permanent utslippstillatelse. Fylkesmannen ser det på denne bakgrunn det som viktig at søppeldeponiet får en operativ og utslippstillatelse som sikrer de miljømessige forholdene ved plassen.

Det er flere forhold i søknaden som etter fylkesmannens vurdering ikke er tilstrekkelig belyst eller utredet. Eksempler på dette er utarbeidelse av overvåkningsprogram, avskjæring av overvann og plan for etterbruk. Fylkesmannen har likevel valgt å gi tillatelse. De forhold som fylkesmannen etterlyser er gitt som vilkår i tillatelsen.

Det har ved flere anledninger framkommet ulike synspunkt mellom fylkesmannen og Mandal kommune i synet på valg av hovedløsning for håndtering av sigevann. Fylkesmannen finner det ikke dokumentert at returpumping av sigevann vil gi den reduksjon av sigevannsmengden fra deponiet som søknaden legger opp til. Fylkesmannen har i denne sammenheng valgt å akseptere den løsning som er valgt. Det er imidlertid satt strenge krav til oppfølging og dokumentasjon av den løsningen som er valgt. Fylkesmannen vil etter ett til tre års drift ta endelig stilling til om det i tillegg til

returpumping av sivevann, også må stilles krav til ytterlig behandling av sivevannet fra deponiet.

Søknaden er ikke lagt ut til offentlig ettersyn. Dette skyldes bl.a. at fylkesmannen antar at de fleste sidene ved denne saken er kjent for sakens parter. Videre gjelder tillatelsen for et nedlagt avfallsdeponi hvor hovedhensikten er å forbedre og sikre de tiltak som allerede er satt i drift. Fylkesmannen finner det derfor ikke nødvendig å legge tillatelsen eller søknaden ut til offentlig ettersyn.

Fylkesmannen har ved utarbeidelsen av tillatelsen lagt til grunn SFT's retningslinjer for krav fyllplasser, TA 1058/1994. Vilklårene i tillatelsen er utformet i samsvar med tilsvarende vilkår gitt til andre avfallsfyllinger i fylket.

5. ANSVARFORHOLD MM.

Konsesjonsinnehaveren er ansvarlig for at fyllplassen drives i henhold til tillatelsen.

Denne tillatelsen fritar ikke søkeren for ansvaret for innhenting av tillatelser for andre sider ved virksomheten på fyllplassen, som f. eks. arbeidsmiljø, brann - og eksplosjonsvern mv.

Utslippstillatelsen fritar ikke anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jfr. Forurensningsloven § 10, annet ledd.

Denne utslippstillatelsen kan i henhold til Forurensningslovens § 85 påklages til SFT innen 3 uker fra meddelelsen. Begrunnet klage skal sendes via Fylkesmannen. Det vises ellers til Forvaltningslovens § 27, 3. ledd, jfr. §§ 29, 32, 36 og 42.

Kopi av tillatelsen er sendt partene i samsvar med vedlagte adresseliste.

Erling Vindenes
fylkesmiljøvernssjef

Jon Egil Vinje
seksjonsleder

Gjenpart med vedlegg:

- Grunneierne v/Ove Nodeland, Sånum, 4500 Mandal
- RIBA Kristiansand AS, Skansen 1, PB 2091, 4602 Kristiansand

Saksbehandler:

- Frode Rosland, miljøvern avdelingen, tlf: 38 07 65 23

Vedlegg til Utslippstillatelse av 17.02.97 for Lavolla søppeldeponi Ref. nr. 91/591/FR/433.13.Ma.
--

VILKÅR

FOR UTSLIPPSTILLATELSE TIL LAVOLLA SØPPELDEPONI

Vilkårene inngår som en del av utslippstillatelsen til Lavolla søppeldeponi.

1. JURIDISKE VILKÅR:

1.1 Underlag for tillatelsen

Denne tillatelsen er i hovedsak basert på følgende underlag:

- Lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall, (med senere endringer).
- Internkontroll. Forskrift med veiledning. (H - 2036).

1.2 Forurensningsgebyr

I medhold av forurensningslovens § 73 kan Fylkesmannen fastsette forurensningsgebyr for å sikre at tiltakene gjennomføres som forutsatt i utslippstillatelsen.

1.3 Overtredelse av vilkårene

Overtredelse av vilkårene i tillatelsen er straffbart i henhold til forurensningsloven.

Ved overtredelse av tillatelsen eller vilkårene knyttet til denne kommer forurensningslovens kap. 10 til anvendelse, dersom forholdet ikke påtales etter strengere straffebestemmelser.

1.4 Nødvendig sikkerhet

Eieren skal stille nødvendig sikkerhet for utgifter som følge av rimelige tiltak for å hindre, begrense, fjerne eller avbøte forurensningsskade ved opphør og lukking av fyllplassen, jfr. §§ 57 og 63 i forurensningsloven.

Eier har plikt til 30 års etterdrift av plassen etter avslutning. I denne forbindelse stilles det krav til sikkerhet for gjennomføring av etterdriften og for gjennomføring av tiltak som kan bli aktualisert ut i fra driftserfaringer og/eller den framtidige forurensningssituasjonen.

2. TEKNISKE VILKÅR

2.1 Håndtering av sigevann

1. Det tillates inn til videre å returpumpe sigevann til deponiet for infiltrasjon, slik dette er beskrevet i søknaden. Fylkesmannen vil på grunnlag av resultatene av overvåkningsprogrammet, jfr. kap. 3.1 og 3.2, på et senere tidspunkt ta endelig stilling til denne løsningen for sigevannsbehandling.
2. Et eventuelt overskudd av sigevann skal samles opp i eget ledningssystem. Overskudd av sigevann tillates inn til videre å ledes ut på dypt vann i Rona.
3. Det skal innen **01.10.97** etableres et system for å ta vannmengdeproporsjonale prøver av returpumpet sigevann og av eventuelt overskudd av sigevann fra deponiet. Mengde returpumpet sigevann og overskuddssigevann skal måles kontinuerlig.
4. Fylkesmannen vil på grunnlag av driftsresultater og resultater fra overvåkningsprogrammet, jfr. kap. 3.1 og 3.2, vurdere krav om rensing eller andre tiltak mht. sigevann fra deponiet.

2.2 Håndtering av overvann

1. For å redusere sigevannsmengden mest mulig, skal mest mulig overvann avskjæres fra deponiområdet. Det skal innen **01.07.98** etableres avskjærende overvannsgrøfter alle steder hvor overvann kan trenge inn på eller inn i søppeldeponiet.
2. Deponioverflaten skal tettes og tildekkes som beskrevet i søknaden. Dersom en slik tetting og tildekking ikke er tilstrekkelig med hensyn til sigevannsavrenning fra deponiet, vil fylkesmannen kreve ytterlige tildekningstiltak.
3. Det skal innen **01.07.98** etableres målekummer for alt overvann som ledes bort fra deponiområdet. Plassering og utforming av målekummene skal vurderes i forbindelse med utarbeidelse av et overvåkningsprogram for deponiet, se kap. 3.3.

2.3 Håndtering av grunnvann

1. For å redusere muligheten for sigevannslekkasje via grunnvannet, skal det gjennomføres tiltak redusere eller stanse grunnvannsstrømmen i de områdene hvor dette kan skje. Slik tetting skal være etablert **01.07.98**.
2. Det skal anlegges et tilstrekkelig antall prøvetakningsbrønner for overvåkning av grunnvann i fjell og i løsmasser. Plassering og antall skal fastlegges i forbindelse med utarbeidelse av et overvåkningsprogram for deponiet, se kap. 3.4.

2.4 Tetting av deponioverflate

1. For å redusere nedtrengning av vann på selve deponiet, skal deponioverflaten være tett innen **01.07.98**.

2.5 Restaureringstiltak i Bongstøvann

1. Bobleanlegget i Bongstøvann tillates inn til videre å være i drift. En eventuell avvikling av dette anlegget eller andre restaureringstiltak i Bongstøvann, vil være avhengig av de resultater som overvåkningsprogrammet vil gi.

2.6 Håndtering av deponigass

1. Det skal innen **01.07.98** på grunnlag av undersøkelser av gasspotensialet tas stilling til etablering anlegg for oppsamling og forbrenning av deponigass, jfr. søknaden.

2.7 Håndtering av luktproblemer

1. Dersom det oppstår problemer med lukt fra søppeldeponiet eller fra aktiviteter tilknyttet anlegget, skal det innen kort tid settes i verk nødvendige tiltak for å redusere luktproblemene.

2.8 Tilplanting

1. For å øke vannomsetningen i deponiet skal deponioverflaten skal innen **01.09.98** tilplantes, jfr. søknaden.

3. MILJØOVERVÅKNING

Det forslåtte overvåkningsprogrammet er ikke i samsvar med de retningslinjer som Statens forurensningstilsyn har utarbeidet for kommunale avfallsfyllinger. Det må derfor utarbeides et nytt overvåkningsprogram.

Programmet skal omfatte overvann, sigevann og grunnvann samt resipienten. Overvåkningsprogrammet skal relateres til de undersøkelser og vurderinger som allerede er gjort. Videre skal overvåkningsprogrammet være tiltaksorientert og utformes slik at det avdekker årsaker til eventuelle lekkasjer og forurensninger.

Overvåkingsprogrammet skal utarbeides og legges fram for Fylkesmannen innen **01.09.97**. Overvåkningsprogrammet skal utarbeides av konsulent med spesialkompetanse på området. For å oppnå en mest mulig objektiv vurdering, anbefaler fylkesmannen kommunen at det benyttes konsulent som ikke har vært involvert i de tiltak og planer som til nå er gjennomført. Fylkesmannen vil på grunnlag av overvåkningsprogrammet fastsette endelige vilkår for overvåkning av avfallsdeponiet.

3.1 Vannbalanse i søppeldeponiet

1. Det skal utarbeides et program for overvåkning av vannbalansen i søppeldeponiet. Et slikt program skal dokumentere den foreslåtte løsningen med returpumping av sigevann uten avrenning fra deponiet.

3.2 Sigevann

1. Det skal tas prøver for analyse returpumpet sigevann. Dersom det blir overskudd av sigevann, skal det også tas prøve av dette sigevannet. Det skal tas vannmengdeproposjonale prøver minst 6 ganger i året. Prøvene skal minst analyseres på parameterne angitt under basisprogram. To av de 6 prøvetakningsrundene skal i tillegg til basisprogram også analyseres på parametere angitt under utvidet program, se under:

Analyseparameter BASISPROGRAM	
Ledningsevne (mS/m)	Pb (mg Pb/l)
pH	Cd (mg Cd/l)
KOF (mg O/l)	Fe (mg Fe/l)
Total-N (mg N/l)	Klorid
Ammonium (mg N/l)	Natrium
Totalfosfor (mg P/l)	Bor
Hg (mg Hg/l)	PCB

Analyseparameter UTVIDET PROGRAM	
BOF	Klororganiske forbindelser
Hardhet	Aluminium
Arsen	Sink
Fenol	Krom
Aromater	Kobber
Kalium	Nikkel
Sulfat	
PAH	

Parametervalg kan vurderes nærmere i forbindelse med utarbeidelse av overvåkningsprogrammet.

3.3 Overvann

1. Det skal tas prøver for analyse og overvåkning av overflatevann. Prøvetakningssteder og prøvetakningshyppighet skal vurderes nærmere i forbindelse med utarbeidelse av overvåkningsprogrammet. Overflatevannsprøvene skal analyseres på parametere i basisprogram og utvidet program.

3.4 Grunnvann

1. Det skal tas prøver for analyse og overvåkning av grunnvann. Prøvetakningssteder og prøvetakningshyppighet skal vurderes nærmere i forbindelse med utarbeidelse av overvåkningsprogrammet. Grunnvannsprøvene skal analyseres på parametere i basisprogram og utvidet program. Parametervalg kan vurderes nærmere i forbindelse med utarbeidelse av overvåkningsprogrammet.

3.5 Resipient

1. Det skal utarbeides et forslag til overvåkning av Rona og Bongstøvann. Prøvetakningssteder, prøvetakningshyppighet og parametervalg skal vurderes nærmere i forbindelse med utarbeidelse av overvåkningsprogrammet.

4. KVALITETSSIKRING OG KONTROLL

Internkontrollsystemet, driftsinstrukser, driftsplaner og prosessbeskrivelser skal gi nødvendig oversikt over rutiner og tiltak under ordinær drift og ved avvikssituasjoner. Kvalitetssikring og kontroll er primært knyttet til overvåking av vannhusholdningen i og omkring søppeldeponiet.

4.1 Generelt

1. Prosedyrer for avvikshåndtering, miljøovervåking, journalføring og kontrollrutiner for alle aktiviteter ved søppeldeponiet som kan få betydning for det ytre miljø, skal inngå i internkontrollsystemet.
2. Hvis det ved utskifting av utstyr er mulig å sikre hensynet til ytre miljø på en bedre måte enn da denne utslippstillatelsen ble gitt, skal utskiftninger foretas. Melding om dette skal sendes Fylkesmannen.
3. Alle installasjoner og alt utstyr skal utføres og brukes i henhold til krav fra offentlige myndigheter.

4.3 Sikring av tekniske installasjoner

1. Det skal etableres rutiner for lekkasje- og tilstandskontroll for alle ledninger i forbindelse med søppeldeponiet, herunder tetningsdammer, pumper, pumpeledninger, overvannsledninger og utslippsledninger.

4.4 Kvalitetssikring av data

1. Alle prøvene skal analyseres på laboratorium som kan dokumentere egnethet etter Norsk Standard. Direktoratet for Måleteknikk (DM) er i gang med en akkreditering av norske laboratorier. DM har lister over de laboratorier som hittil er godkjent. Analysekostnadene skal dekkes av anleggseieren.
2. Usikkerheten ved den enkelte vannføringsmåling skal ikke være over 15 %, jfr. ISO 5168 «Beregning av usikkerhet ved måling av volumstrømmer i væsker». Det vises for øvrig til faglitteratur på området, bl.a. SINTEF's «Håndbok for vannføringsmålinger».

4.5 Planer og instruksjoner

1. Det skal utarbeides planer som gjør rede for rutiner, prosesser og tiltak ved vanlig drift og ved avvikssituasjoner:
 - Driftsplan med instruksjoner og prosessbeskrivelser
 - Beredskapsplan
 - Etterdriftsplan

Driftsplan med instruksjoner og prosessbeskrivelser, beredskapsplaner og etterdriftsplan skal sendes Fylkesmannen innen **01.07.98**.

Ved endring av planene skal det sendes melding til Fylkesmannen.

2. Driftsplan med instruksjer og prosessbeskrivelser bør bl.a. omfatte:
 - a. Vilkårene i denne tillatelsen samt andre relevante vilkår og bestemmelser fastsatt i aktuelle lover, forskrifter og retningslinjer.
 - b. Instruks for ansvarsfordeling
 - c. Instruks for kontrollrutiner og overvåkningsprogram.
 - d. Instruks for vedlikeholdsrutiner.
 - e. Andre relevante forhold som ikke er nevnt i utslippstillatelsen.
3. Beredskapsplanen skal omfatte akutte forurensningstilfeller og avvikshendelser som kan føre til ekstraordinær miljøbelastning fra deponiet og/eller annen virksomhet på deponiet.

4.6 Rapportering

Mandal kommune skal innen **1. mars hvert år** sende skriftlig rapport til Fylkesmannen for siste kalenderår. Rapporten skal være årsoversikt og skal inneholde:

1. Resultater fra aktuelle stikkprøvekontroller og tilstandskontroller
2. Resultater fra overvåkningsprogrammet
3. Resultater fra bobleanlegget i Bongstøvann
4. Generell vurdering av driftsresultatene med en avviksanalyse